

Geef deze gezichten een naam (89)

Marco Kleijer

Uitgelicht

In dit deel van “Geef deze gezichten een naam” willen we Hiltje van der Wal uitlichten.

Hiltje werd op 14 november 1891 geboren in Luinjeberd, Friesland. Zij was een dochter uit het huwelijk van Jan Aukes van der Wal en Antje Slop.

Van Hiltje hebben we 1 pasfoto waarbij zij door 1 persoon werd herkend.

Hiltje trouwde op 28 juni 1913 in het Friese Aengwirden met Lijsbertus

Bouterse. Hij was een zoon van Anthony Bouterse en Aagje Jongejans en kwam uit Sloten, Noord-Holland.

Vrouw van een politieman

Bij sommige beroepen is een vaste woonplaats niet vanzelfsprekend. Een dominee heeft grote kans om achtereenvolgens in meerdere gemeentes te wonen als hij daar beroepen wordt. Zijn vrouw en gezin verhuizen dientengevolge vanzelfsprekend mee. Een andere beroepsgroep die dit lot treft is die van de politie. Hiltjes man werkte bij de politie en door die beroepskeuze kwamen zij na enige omzwervingen in Putten terecht.

Van Buitenpost naar Putten

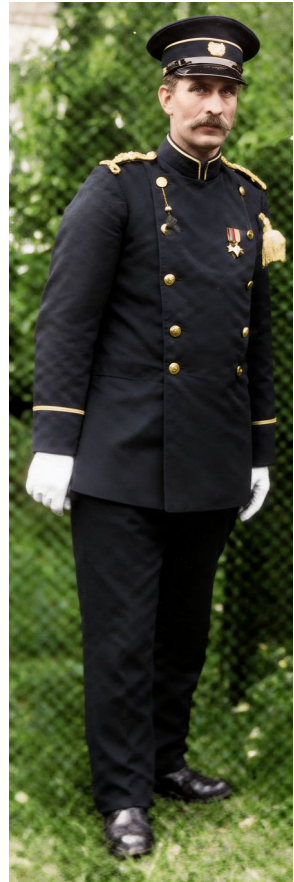
Lijsbertus werd eind 1903 opgeroepen voor militaire dienst. Hij was toen tuinman. Begin 1904 werd hij ingelijfd bij het 2^e regiment Huzaren, een cavalerie eenheid. Ik neem aan dat Lijsbertus vanuit die positie bij de marechaussee terecht kwam, wat in die tijd niet ongebruikelijk was. Zijn achtergrond bij de huzaren maakte hem uitermate geschikt voor bereden marechaussee-werk, hij kon al goed rijden en omgaan met paarden.

Zo begon Lijsbertus in 1907 zijn carrière bij de marechaussee in het Friese plaatsje Buitenpost. Na twee jaar werd hij overgeplaatst naar Dokkum en weer twee jaar later naar Heerenveen.

Ik stel me zo voor dat Hiltje en Lijsbertus elkaar in die periode hebben leren kennen. Luinjeberd, waar Hiltje woonde, ligt maar zo'n 5 kilometer van Heerenveen verwijderd.

In 1912 werd Lijsbertus overgeplaatst naar Meppel en slechts een jaar later naar Uithuizen. In de tussentijd was het stel getrouwd en in Uithuizen werd hun eerste kind geboren, een dochter met de naam Antje.

Eind 1917 kwam het jonge gezin naar de gemeente Putten waar Lijsbertus veldwachter werd. Ze betrokken een woning aan de Dorpsstraat 34. Deze lag tegenover het gemeentehuis waar destijds ook de politie was gehuisvest. In 1919 werd in Putten hun tweede kind geboren, een zoon met de naam Lijsbertus Anthonij.

Chef-veldwachter

De marechaussee was een gendarmerie-eenheid van de landmacht met zowel militaire als civiele politietaken, vooral op het platteland.

De overstap naar veldwachter was daarom niet onlogisch. Een veldwachter was ordehandhaver op het platteland. Daarnaast neem ik aan dat het jonge gezin op zoek was naar meer stabiliteit in plaats van iedere paar jaar overgeplaatst worden. Eind 1923 werd Lijsbertus benoemd tot chef-veldwachter en werd daarmee verantwoordelijk voor het aansturen van alle veldwachters in Putten.

Stationsstraat

In 1922 werd door Lijsbertus Bouterse een nieuwe woning aan de Stationsstraat 23 gebouwd. Het jaar daarop verhuisde het gezin naar dit nieuwe adres. Het lijkt erop dat Lijsbertus een vooruitziende blik had. In 1933 verhuisde het gemeentehuis, inclusief de politie, naar de Stationsstraat 1, op slechts 150 meter verwijderd van zijn huis. Het jaar daarvoor nog vierde Lijsbertus zijn zilveren jubileum, *“waarop hij voor 25 jaren bij het politiewezen in dienst trad. De jubilaris diende hiervan 14 jaren de gemeente Putten in trouwe dienstbetrachting”*.

Eervol ontslag

Op zijn eigen verzoek werd op 1 september 1940 eervol ontslag verleend aan Lijsbertus, hij was toen 55 jaar. Nederland was op dat moment bijna 4 maanden bezet door nazi Duitsland. Dat de bezetting duidelijk effect had op de politie van Putten blijkt uit het volgende artikel in De Harderwijker van 8 november 1940.

“Om aan de gem.-veldwachters v.d. Kleut en Kleinendorst een gratificatie toe te staan van f 85,-. De Voorz. zegt, dat door omstandigheden buiten het beleid van hem om de benoeming van een veldwachter in de vacature van den heer Bouterse, die op 1 Sept. met pensioen ging, is vertraagd en dat eerst 15 Oct. de nieuwe functionaires in dienst kwam. Door de vele maatregelen der Duitsche autoriteiten hebben de veldwachters nu extra veel werk te verrichten en kwam het B. en W. billijk voor het salaris over die 6 weken van den afgetreden veldwachter onder hen te verdeelen. De heer v. Ganswijk stemt van harte in met dit voorstel, vooral omdat

voor de verhooging van het tractement, waar eerder toe werd besloten, nog geen toestemming is verkregen.

De heer Jansen informeert, of die z.g. seizoensplaatsbijslag van terugwerkende kracht is, want deze komt z.i. ook toe aan den gepensioneerden veldwachter Bouterse. De Voorz. meent, dat dit zeker het geval zal zijn. Wordt goedgekeurd."

Op de onderstaande foto, uit "Putten in oude ansichten", zien we Bouterse met de hiervoor genoemde collega's Kleinendorst en van de Kleut.

Van links naar rechts: veldwachter Kleinendorst, opperwachtmeester van der Krol, rijksveldwachter Bosman, nachtwacht Pieper (over wie ik eerder schreef in "Geef deze gezichten een naam", deel 85), veldwachter van de Kleut en chef-veldwachter Bouterse.

Overlijden

Hiltje overleed op 17 april 1973 op 81-jarige leeftijd en ligt, samen met haar man, begraven op de Oude Algemene Begraafplaats aan de Engweg in Putten in graf II 1080. Op de grafsteen staat per abuis Tjalleberd als geboorteplaats, een dorp dat pal naast de daadwerkelijke geboorteplaats Luinjeberd ligt.

